

Plan AD Čokolend za ostvarivanje i unapređenje rodne ravnopravnosti

1. Uvod

U cilju ostvarivanja i unapređenja rodne ravnopravnosti u svim sferama svoje delatnosti, AD Čokolend donosi Plan ostvarivanja i unapređenja rodne ravnopravnosti (u daljem tekstu: Plan), saglasno članu 16. Zakona o rodnoj ravnopravnosti („Sluzbeni glasnik RS“, broj 52/21).

Svi termini koji su upotrebljeni u ovom Planu, a koji imaju rodno značenje, izraženi u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni ženski i muški pol lica na koje se odnose.

2. Pravni okvir

Imajući u vidu da je rodna ravnopravnost značajan segment navedenih principa, kao i pravni okvir, u svom radu, AD Čokolend se pozicionirao u skladu sa pravnim okvirom u ovoj oblasti, a koji je sadržan u sledecim propisima:

- **Ustav Republike Srbije** („Sluzbeni glasnik RS“, broj 98/06), najvisi pravni akt, u članu 21. stav 3. zabranjuje svaku diskriminaciju, neposrednu ili posrednu, po bilo kom osnovu, a kao jedan od istaknutih osnova upravo je zabrana diskriminacije na osnovu pola. Ustav takode garantuje pravo na jednaku zakonsku (član 21. stav 2.) i sudsku zaštitu (član 36.), pravnu zaštitu svih osnovnih ljudskih prava svim građanima i građankama bez diskriminacije, uključujući i obraćanje međunarodnim institucijama u cilju zastite zajemčenih prava (član 22. stav 2.), garantuje i pravo na rehabilitaciju i naknadu materijalne ili nematerijalne stete prouzrokovane nezakonitim ili nepravilnim radom državnih ili drugih organa (član 35.), nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta (član 25. stav 1), zabranjuje ropstvo i položaj sličan ropstvu, kao i svaki oblik trgovine ljudima (član 26. st. 1. i 2), jamči zaštitu dece od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskoriscavanja ili zloupotrebljavanja (član 64. stav 3.), jamči posebnu zastitu porodice, majki, samohranih roditelja oba pola i dece (član 66.), nalaze obezbeđivanje ravnopravnosti i zastupljenosti polova u Narodnoj skupštini, u skladu sa zakonom (član 100. stav 2). Ustav Republike Srbije obezbeđuje građanima i građankama ekonomska prava kojima je zagantovano pravo na zapošljavanje, pravo na rad i pravo na slobodan izbor profesije ženama i muškarcima pod jednakim uslovima.

- **Zakon o rodnoj ravnopravnosti** („Sluzbeni glasnik RS“, broj 52/21);

- **Zakon o zabrani diskriminacije** („Sluzbeni glasnik RS“, br. 22/09, 52/21);

- **Zakon o Zaštitniku građana** („Sluzbeni glasnik RS“, broj 105/21);

- **Zakon o radu** („Sluzbeni glasnik RS“, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17, odluka US, 113/17 i 95/18 - autentično tumačenje);

- **Zakon o državnim službenicima** („Sluzbeni glasnik RS“, br. 79/05, 81/05 - ispravka, 83/05 - ispravka, 64/07, 67/07 - ispravka, 116/08, 104/09, 99/14, 94/17, 95/18, 157/20);

- Zakon o mirnom resavanju radnih sporova („Službeni glasnik RS”, br. 125/04, 104/09, 50/18);
- **Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti** („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 30/10 - dr. zakon, 88/10, 38/15, 113/17 - dr.zakon,113/17, 49/21);
- **Strategija za rodnu ravnopravnost za period od 2021. do 2030. godine** („Službeni glasnik RS”, broj 103/21);
- **Strategija za sprečavanje i borbu protiv rodno zasnovanog nasilja prema ženama i nasilja u porodici za period od 2021. do 2025. godine** („Službeni glasnik RS”, broj 47/21);
- **Strategija prevencije i zaštite od diskriminacije za period od 2022. do 2030. godine** („Službeni glasnik RS”, broj 12/22).

3. Znacenje pojedinih izraza

Pojedini termini korišćeni u ovom Planu i aktima donetim na osnovu Plana imaju sledeće značenje:

- 1) *rod* označava društveno određene uloge, mogućnosti, ponašanja, aktivnosti i attribute, koje određeno društvo smatra prikladnim za žene i muškarce uključujući i međusobne odnose muškaraca i žena i uloge u tim odnosima koje su društveno određene u zavisnosti od pola;
- 2) *osetljive društvene grupe* su žene sa sela, žrtve nasilja, kao i grupe lica koje se zbog društvenog porekla, nacionalne pripadnosti, imovnog stanja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, starosti, psihičkog i/ili fizičkog invaliditeta, života u nerazvijenom području ili iz drugog razloga ili svojstva nalaze u nejednakom položaju;
- 3) *pol* predstavlja biolosku karakteristiku na osnovu koje se ljudi određuju kao žene ili muškarci;
- 4) *jednake mogućnosti* podrazumevaju jednako ostvarivanje prava i sloboda žena i muškaraca, njihov ravnopravni tretman i ravnopravno učesće u političkoj, ekonomskoj, kulturnoj i drugim oblastima društvenog života i u svim fazama planiranja, pripreme, donošenja i sprovođenja odluka i ravnopravno korišćenje njihovih rezultata, bez postojanja rodni ograničenja i rodne diskriminacije;
- 5) *diskriminacija* lica po osnovu dva ili više licnih svojstava bez obzira na to da li se uticaj pojedinih licnih svojstava može razgraničiti (višestruka diskriminacija) ili se ne može razgraničiti (interseksijska diskriminacija);
- 6) *rodna perspektiva* odnosi se na uzimanje u obzir rodni razlika, razlika po polu i različiti interesa, potreba i prioriteta žena i muškaraca i njihovo uključivanje u sve faze planiranja, pripreme, donošenje i sprovođenje javni politika, propisa, mera i aktivnosti;
- 7) *rodna analiza* predstavlja procenjivanje uticaja posledica svake planirane aktivnosti, uključujući zakonodavstvo, mere i aktivnosti, javne politike i programe, po žene i muškarce i rodnu ravnopravnost u svim oblastima i na svim nivoima;